

FONDS LANDSCHAFT SCHWEIZ (FLS)
FONDS SUISSE POUR LE PAYSAGE (FSP)
FONDO SVIZZERO PER IL PAESAGGIO (FSP)
FOND SVIZZER PER LA CUNTRADA (FSC)

Il pli nov bulletin dal FSC (nr. 64) avra ils eglis per novas soluziuns en la cuntrada:

Tschertgà ideas innovativas – chattà emprims projects

Il Fond Svizzer per la Cuntrada (FSC) datti gia dapi il 1991. En quel temp ha el sviluppà ina pratica da promoziun etablida. Per ses giubileum da 30 onns ha il FSC decidì da tschertgar sistematicamain ideas innovativas – respostas a las sfidas dal 21avel tschientaner. Il pli nov bulletin fa ina bilantscha intermediara dus onns suenter ch'il FSC ha mess il nov accent da promoziun ed appellescha il medem mument da metter ad ir novs projects innovativs.

A chaschun da ses giubileum da 30 onns ha il FSC constatà che «l'engaschi per cuntradas culturalas ecologicas vegn adina pli pretensius en consequenza da la midada dal clima, la biodiversitad adina pli pitschna, la construcziun sparpagliada, la sminuziun da la diversitad e qualitad agricula». Ma «ils progress tecnics, la digitalisaziun e la schientscha adina pli gronda per las valurs da la cuntrada permettan però era novas vias». Per quests motivs ha il FSC intimà d'instradar projects innovativs per chattar novas modas da proceder e da realisaziun, novas concepziuns da la cuntrada e novas furmas d'utilisaziun.

Il bulletin nr. 64 dal FSC dat ina survista dals projects innovativs ch'il FSC ha entant sustegnì. L'artitgel fundà dal bulletin mussa ch'il FSC aveva gia da bell'entschatta ureglias avertas per projects innovativs, era sche quels n'eran betg declarads explicitamain sco tals. Betg il davos è er il FSC stà ina sort project innovativ. Cun l'intenziun da «serrar ina largia» è el vegnì fundà a chaschun da la festa per il giubileum da 700 onns Confederaziun, e quai sco organisaziun independenta e limitada – ina furma nunusitada en il dretg federal.

Encuraschar ed inspirar

Il bulletin nr. 64 mussa, pertge ch'i dovra projects innovativs. D'ina vart vai per stimular l'engaschi per cuntradas culturalas e per etablir e sviluppar vinavant novas propostas da soluziun che correspundan a las circumstanzas odiernas. Dumandads n'èn betg mo projects madirs per vegnir realisads, mabain er emprims concepts ch'i vala anc da sviluppar vinavant ed ideas creativas. Da l'autra vart è sa sviluppada en ils passa 30 onns ch'il FSC exista gia ina pratica da promoziun etablida da projects da rutina sco la sanaziun da mirs sitgs u la replantaziun da selvas da chastagners. Quai na vul però betg dir che autras e novas ideas èn main impurtantas.

Quest bulletin preschenta ils diesch projects innovativs ch'il FSC ha entant pudì sustegnair. La survista duai er esser in'inspiraziun per ulteriurs projects innovativs. Ils projects preschentads èn tranter auter:

- **Pascular sco ils mamuts ed ils bovs selvadis:** pastgiras extensivas da gronda surfatscha èn ina furma da cuntrada vegliandra. Fin avant circa 200 onns han ellas dominà nossas cuntradas. Ma entant na las datti betg pli en la Bassa. In project innovativ vul puspè introducir las «pastgiras selvadias».
- **Ina visiun verda pudess daventar realitad:** il project **Grünes Gallustal** visualisescha co che Son Gagl pudess sa sviluppar per far frunt a las sfidas actualas en il territori urban. El mussa

che nus pudessan avair in maletg dal tuttafatg auter dal territori urban, sche nus avessan il curaschi da far quai.

- **Proteger voluntarmain cuntradas fluvialas singularas:** auas currentas naturalas e betg alingiadadas èn daventadas ina raritad en Svizra. Il label «Perla d'Ova PLUS» serva sco instrument per garantir la protecziun voluntara da questas cuntradas.
- **In ciclus economic local per la biodiversitad:** dapli stima per la biodiversitad e la cuntrada e dapli engaschai voluntar – quai è la finamira dals **bons da biodiversitad BIDI**. Els duain remunerar la lavur voluntara, promover ils ciclus economics locals e rinforzar la sensibilitad per temas da la biodiversitad.

Dapi sia fundaziun l'onn 1991 a chaschun da la festa per il giubileum da 700 onns Confederaziun ha il FSC pudì sustegnair passa 3000 projects cun pli che 165 milliuns francs. «Nus vulain restar mirveglius e dar ina schanza a purtadras e purtaders da projects tuttina mirveglius sco nus da realisar lur projects innovativs – cun sustegn dal FSC», declera il commember da la cumissiun Joggi Rieder en l'editorial la motivaziun da tschertgar e preschentar projects innovativs.

Il FSC tschertga vinavant: «propostas innovativas» e projects davart il «Focus FSC agroselvicultura»

Il FSC tschertga «propostas innovativas» che promovon in svilup duraivel da cuntradas culturalas en accord cun la natira: novas modas da proceder e da realisaziun, novas concepziuns da la cuntrada e novas furmas d'utilisaziun – u ditg cun auters plets: respostas a las sfidas dal 21avel tschientaner. Dapli infurmaziuns datti sin la pagina-web dal FSC: www.fls-fsp.ch/rm/dumondas / In prospect davart quel tema pudais Vus empustar gratuitamain tar il FSC (er en quantitads pli grondas per l'ulteriura distribuziun).

En il rom dal «Focus FSC agroselvicultura» promova il FSC era vinavant ed a moda sistematica projects da l'agroselvicultura che concepeschon nossa cuntrada en ina maniera ordvart armonica e la revaliteschan ecologicamain. Lingias directivas ed infurmaziuns pli detagliadas chattais Vus sin la pagina-web dal FSC ed en in flyer che Vus pudais empustar per posta en furma stampada.

<https://fls-fsp.ch/rm/focus-agroselvicultura>

Il **bulletin dal FSC nr. 64 «Ideas innovativas»** è accessibel sin la pagina-web dal FSC (sco PDF e document digital) e po vegnir empustà per posta en furma stampada. L'empustaziun e l'abunament da las ediziuns futuras èn gratuits.

Per ulteriuras infurmaziuns: www.fls-fsp.ch